

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Sosiologian laitos	
Tekijä-Författare-Author Kuokkanen, Anna			
Työn nimi-Arbetets titel-Title "Otetaan se ihan loman kannalta"Nähtävyyksien katselu kaupunkimatkailijan velvollisuutena			
Oppiaine-Läroämne-Subject Yleinen sosiologia			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-12-04	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 110 s. + liitteet 8 sivua
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tutkimus tarkastelee kaupunkimatkailua ja nähtävyyksien katselua. Keskeinen tutkimuskysymys on se, miksi monet matkailijat kokevat nähtävyyksien katselun jonkinlaiseksi velvollisuudeksi sekä se, miksi nähtävyyksien katseluun suhtaudutaan normatiivisesti. Tutkielman tarkoituksena on tarkastella empiirisen aineiston avulla Tom Selänniemen ajatusta, jonka mukaan kaupunkimatkailussa voi nähdä viitteitä protestanttisen etiikan korostamasta työmoraalista, joka saa ihmisen vapaa-ajallaankin tuntemaan huonoa omatuntoa laiskottelusta. Analyysin kohteena on se, miten kaupunkimatkailijat puhuvat nähtävyyksien katselusta, minkälaisia merkityksiä ja tulkintoja he sille antavat ja miten he perustelevat sitä.</p> <p>Tutkimuksen pääaineistona ovat teemahaastattelut. Haastateltavina oli 18 Prahassa käynyttä kaupunkimatkailijaa. Haastatteluaineistoa analysoidaan temaattisesti ja analyysi perustuu diskurssianalyttiseen näkemykseen, jonka mukaan ihmisten puhe rakentaa todellisuutta samalla kun se kuvaa todellisuutta haastateltavan subjektiivisesta näkökulmasta. Pääaineiston analyysia täydennetään Prahassa tehdyllä osallistuvalla havainnoinnilla sekä analysoimalla muutamia matkaopaskirjoja.</p> <p>Keskeiset tulokset liittyvät toisaalta matkailijan velvollisuuksien rakentumisen tarkasteluun ja toisaalta tämän kulttuurisen rakenteen taustalla vaikuttavien yhteiskunnallisten arvojen ja normien paikantamiseen. Ensinnäkin analyysi osoitti, että matkailijat ja matkaopaskirjojen tekijät käyttävät nähtävyyksistä puhuessaan varsin normittavaa diskurssia. Tässä diskurssissa nähtävyyksien katselu ja kohdekaupungin kulttuuriin perehtyminen nähdään oikeana ja hyväksyttävänä tapana viettää aikaa kaupunkimatkalla. Monien matkailijoiden kertomuksissa niin sanottujen ”pakollisten nähtävyyksien” näkeminen ja valokuvaaminen saa jopa suorittamisen piirteitä. Rantaloma puolestaan määrittyy matkailijoiden puheessa eräänlaiseksi kaupunkiloman vastakohtaksi, jolla on täysin sallittua levätä ja rentoutua rannalla maaten.</p> <p>Nähtävyyksien katselun velvoittavuutta korostava normi tulee erityisen selvästi esiin niissä haastatteluissa, joissa matkailijat vähättelevät nähtävyyksien katselua tai kertovat kokonaan kieltäytyvänsä niiden katselusta. Lisäksi lähes kaikki matkailijat suhtautuvat nähtävyyksien katseluun varsin reflektiivisesti ja huvittuneesti, ja ironisoivat niiden katseluun liittyvää velvollisuudentuntoaan.</p> <p>Ajatus protestanttiseen työetiikkaan liittyvän velvollisuudentunnon vaikutuksesta nähtävyyksien katseluun sai vahvistusta kaikista osa-aineistoista. Matkailijan velvollisuuksien taustalla voi nähdä vaikutteita myös kolmesta muusta kulttuurisesta rakenteesta. Ensinnäkin lomalla tehtäviä sivistäviä ja kehittäviä aktiviteettejä voi selittää osaltaan Suomessakin vahvana vaikuttaneilla rationaalisen vapaa-ajan vieton ihanteilla sekä eurooppalaiseen kulttuuriperinteeseen liittyvällä valistusajattelusta kumpuavalla sivistyksen ihanteella. Toiseksi vapaa-ajan hyödyllisen käytön takana voi nähdä työelämän paineet ja individualistisen jatkuvan identiteetin rakentamisen ihanteen. Kolmanneksi tietynlainen matkailun tapa voi toimia erottautumisen välineenä, sillä useiden matkailijoiden mielestä kaupunkimatkailu sekä nähtävyyksiin ja matkakohteen kulttuuriin tutustuminen on tyylikkäämpi tapa viettää lomaa kuin esimerkiksi Kanariansaarten kaltaisiin rantakohteisiin matkustaminen.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords kaupunkimatkailu - nähtävyydet velvollisuudet - vapaa-aika protestantismi			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			